

יום במחיצתו של דוקטור מרמרוש

בניה זרחי

לפי זיכרוני ד"ר מרמרוש, רופא וטרינר, רופא בהמות, החל לעבוד בנהלל בשנת 1926 או 1927. הוא עלה ארצה כנראה ממחוז שנקרא "מרמורוש" שבצפון מזרח רומניה, אך את מקצוע הווטרינריה למד בגרמניה.

ד"ר מרמרוש היה גבר רם-קומה וחסון בעל קול בריטון עמוק. כשהיה מדבר אל הרפתנים שאצלים ביקר, קולו היה נשמע כאילו הוא מפקד בצבא, ודבריו נשמעו כפקודה. הוא גר בשכונת "בת גלים" בחיפה, ולעבודתו היה מגיע רכוב על אופנוע גדול וכבד מסוג "נוֹרְטון", שבאותה תקופה היה נדיר ביותר בארץ.

יום אחד, בתחילת
קיץ 1928, אחת
הפרות המליטה עגלה,
בחצר הפרות במשקנו
ואבא ואני מיהרנו
לחצר, על מנת לעזור
לפרה בהמלטה.

כשהגענו העגלה כבר הומלטה.

בדרך כלל, זמן קצר לאחר המלטה, הפרה שהמליטה, קמה על רגליה ומלקקת את פרי בטנה. אבא ואני חיכינו לרגע זה אולם הפרה לא קמה על רגליה. לאחר כחצי שעה, שאבא ניסה להקימה ולא הצליח הוא הבין כי הפרה חולה ואני נשלחתי לכתוב הזמנה לביקורו של רופא הבהמות. את ההזמנה היו כותבים על פתק, שהיה תלוי ליד מחלבת הכפר. רשמתי את ההזמנה וכתבתי "דחוף". חזרתי לחצר וחיכיתי עם אבא לבואו של הרופא.

לאחר כשעתיים נשמע רעש ה"נורטון" והד"ר ניגש לפרה, הסתכל הרים את ראשה, שברגע צנח מיד, והוא פסק: "לפרה יש קדחת חלב. זה כתוצאה ממחסור בסידן בגופה, כי כל הסידן

נספג בעטין שלה. אתן לה זריקת סידן". הוא ניגש לאופנוע על מנת להביא את החומר להזרקה ואז התברר שהחומר אזל, כי הוא השתמש בכול הכמות בכפר- יהושע. מיד אמר לאבא: "אנו חייבים במהירות להביא סידן מביתי שבבת- גלים" ושאל: "האם יש מישהו בעל רכב שיוכל לנסוע לחיפה להביא את הסידן?" אבא אמר: "בנהלל אין בעל רכב כזה". הד"ר השיב: "אני לא יכול לנסוע לבת- גלים כי עלי לחזור מיד לכפר- יהושע לטפל שוב פעם בשתי פרות". ואבא אמר שוב: "אין בנהלל כל בעל רכב!" ואז הד"ר אמר לאבא: "יש לי פתרון שהוא כרגע האפשרות היחידה להביא סידן מבת- גלים, כמובן שזה תלוי בהסכמתך". אבא ענה: "מה הפתרון?" והד"ר השיב: "ארכיב את בנך על האופנוע שלי לתחנת הרכבת שבכפר- יהושע ומשם בנך ייסע לחיפה, ילך לביתי וימסור פתק ממני לאשתי והיא כבר תיתן לו את התרופה והוא יחזור מיד במשאית של נהלל החונה בחיפה ויביא לי את התרופה".

אבא נדהם ואמר: "איך עולה על דעתך לשלוח ילד שטרם מלאו לו שנים עשרה לבדו?" הד"ר הנמיך את קולו ואמר: "מר זרחי, אולי נשאל את פי הנער". אבא שוב נדהם ואמר: "ד"ר מנין לך פסוק זה מן התנ"ך?" הד"ר השיב: "אכן כן" פנה אלי ואמר: "ילד מה דעתך?" עניתי מיד: "אני מוכן". הד"ר הניע את מנוע ה"נורטון" ופקד עלי: "שב על הכסא האחורי מאחורי והחזק בשתי ידיך את הידיות שמתחת לכיסא". ולאבי אמר: "אנחנו כבר יוצאים מר זרחי". נסענו בדרך העפר לתחנת הרכבת. הדרך הייתה מכוסה גבשושיות רבות והאופנוע קפץ ודילג עליהן ואני כוסיתי בשכבת אבק מראשי ועד כפות רגלי. כעבור כשמונה דקות, מרחק נסיעה של כחמישה קילומטר, הגענו לתחנת הרכבת.

נכנסנו לבניין התחנה והד"ר שאל את מנהל התחנה: "מתי מגיעה הרכבת לחיפה?" המנהל חיך ואמר: "הרכבת הייתה צריכה להגיע כבר לפני שעה. עליך לדעת ד"ר כי זוהי רכבת העמק... שבו על הספסל שבחוץ וכשתשמעו קול צפירת קטר ממרחקים תדעו כי הרכבת מתקדמת לעבר כפר- ברוך ואחר כך תגיע אלינו". הד"ר קנה לי כרטיס נסיעה לחיפה חזר והסביר לי איפה ביתו בבת- גלים ואמר: "עכשיו אסע לכפר- יהושע לטפל שם בשתי פרות ואחכה שתגיע עם התרופה". הרכבת הגיעה, עליתי בהתרגשות וכעבור כעשרים דקות כבר הייתי בחיפה. ירדתי מהרכבת והתחלתי לרוץ ברחוב לכיוון בת- גלים.

רצתי והלכתי לסירוגין והגעתי לביתו של הד"ר, לפי תיאורו. עליתי במדרגות, הקשתי בדלת ויצאה אשתו. מסרתי לה את הפתק היא אמרה בגרמנית: "אֵינָה מִינוּטָה". שתי מילים שידעתי את פירושן. היא חזרה ובידה שקית בד ובתוכה התרופה. היא הניעה את כף ידה כלפי בצורה האומרת "לך" ואמרה שלוש מילים: "שְׁנֵל... שְׁנֵל... שְׁנֵל". חשבתי כי היא מתכוונת לומר "לך לך" וכששקית התרופה בידי החילותי לרוץ וללכת לסירוגין לעבר המשאית של נהלל, שידעתי שהיא חונה בסמטא מול שעה נמל חיפה. עברתי כמה סמטאות והגעתי למשאית כשפני מכוסים זיעה. הנהג, אברהם שבט, הבחין בי ושאל: "מה מעשיך כאן?" סיפרתי לו והוא אמר: "עלה למשאית ותנוח. עוד כחצי שעה נצא לדרך" וכך היה. כשהתקרבתי לסמטא המוליכה לחצר משקנו הבחנתי כי "הנורטון" חונה ליד הרפת. אבא והד"ר ישבו על חבילות קש ליד הפרה החולה. הד"ר מיהר אלי, לקח את תרופת הסיידן, מהל אותה במים מעוקרים, מילא מזרק גדול בתמהיל, מסר את המזרק לאבא ונעץ מחט גדולה חלולה לווריד שבצוואר הפרה. אחר כך נעץ את פיית המזרק למחט ולאט לאט לחץ על בוכנת המזרק. כל התמהיל זרם לווריד. הוא מילא שנית עוד מזרק וגם אותו הזריק לווריד בצוואר הפרה. הד"ר הזדקף. ואמר משהו בשפה הגרמנית.

כעבור כמה דקות ראש הפרה החל להתרומם. הרופא בקול בריטון עמוק שוב השמיע מספר מילים בגרמנית. וכעבור שתיים שלוש דקות הפרה קמה על רגליה כשהן רועדות. הד"ר מיהר אליה ותמך בידי את צידי גופה ולאחר עוד שתי דקות הפרה החלה ללקק את פרי בטנה, העגלה.

הד"ר המזיע והקורן משמחה שטף את ידיו ופניו, מסר הוראות לאבא והזהיר כי במשך יומיים לחלוב רק כמויות מועטות של חלב.

הד"ר ניגש אל ה"נורטון" אחר כך הסב את פניו אלי ואותת לי בידו שאתקרב אליו. ניגשתי אליו ואז לחש לעברי: "ילד מה היה הדבר הכי מרגש היום?" שתקתי. ואז השבתי: "אולי לא תאמין אבל הדבר הכי מרגש הייתה הנסיעה על ה"נורטון" שלך למרחק חמישה קילומטר לכפר-יהושע לתל שמאם". הוא הסתכל עלי חייך ואמר: "מזמן לא שמעתי תגובה כזו!!".